

1 Welk boek van 2024 was voor u het hoogtepunt van het jaar?

Ine Renson
Chef buitenland

1 Fans van **Sally Rooney** konden dit najaar popelen d naar de boekhandel. In *Infermezzo* sleurt de lersje mee in de gevoelswereld van twee broers die worstelen met de dood van hun vader, met elkaar en met de (on)mogelijkheid van hun relaties. Trefaeker schrijft Rooney over ons onvermogen om liefde te hebben én over de absolute noodzaak ervan. Een boek als een schuiloord terwijl het stormt daerbuiten.

2 Op verjaardagsfeestjes van vrouwen die 45-plus werden, stonden we in de rij met *All fours* van **Miranda July**. Ik deelde het cultboek van het jaar uit aan vriendinnen die de trossen losgoiden, die zich lieten voorstuwten op een nieuwe wind of soms nog op woelig waterdobberden. Maar ook wie stevig op de benen staat, zou deze ontwrichte ode aan de seksuele vrijheid moeten lezen. Volgend jaar gefefik het cadeau aan mannen!

3 "Ik had woorden nodig, omdat ongelukkige families samenwringen van stilte zijn. Diegene die de stilte doorbreekt, wordt dat nooit vergeven." Dit citaat van **Jeanette Winterson** overhaalde **Lara Taveirne** om Wolf te schrijven, het verhaal van haar broer die in La pland zijn dood tegemoet stapte. Ik vergat tijdens het lezen bijna om adem te halen.

Jonas Roelens
Historicus en recensent

1 **Koenraad Jonckheere**, *In-stagramnoble*. Wat doen beelden met ons en wat doen wij met beelden? Wie David Beckham weet te linken aan klassieke torso's heeft bij mij een streepje voor.

2 **Mariche De Maré**, *Ik ga naar de schapen*. Iedereen die wel eens "ja" antwoordde op de vraag "alles goed?" zonder het te menen, verdient deze prachtige ode aan ogenschijnlijke banaliteit.

3 "Ik haalde stijve kin derpyjama's en keiharde broeken van de waslijn toen mijn oog op iets naast mijn voet viel: het groen van een narcis die zich door de bevroren grond naar boven had gewrongen. Zonder nadenken plantte ik de hak van mijn laars in de aarde en vermorzelde die moedige plant. Een nieuw seizoen, dat moesten we zien te vermijden." Uit **Lara Taveirne**, *Wolf*.
Onmogelijk om één zin te kiezen uit de tientallen zinnen die ik tientallen keren herlas. Toen ik op het bankje naast de boekhandel stopte met lezen, kwam dat enkel doordat het onder tussen donker geworden was.

Filip Rogiers
Schrijver en leerkracht

1 *Autobiografie van mijn lichaam*. **Lize Spit**. Radicaal proza. Compromisloos hard en hart. Elke zin, elk woord staat op z'n plaats. Heeft het soortelijk gewicht van Hugo Claus' allerbeste verzen zoals: "Dan is het morgen en maakt men de riemen los. / En hij dan voorgoed." (Uit 'Broer')
Afrika is geen land. **Dipo Faloyin**. Ook als u en ik niet moedwillig koloniaal denken, de geschiedenis zoals ze gelopen is, zit wel diep in onze referentiekaders en je respectievelijk op de wereld. Dit boek is een verbluffende oogopener. Wie nog niet woke was, zal het na lectuur wel worden. Met flair, intelligentie en ondanks de aaneenschakeling van uiterst tragische verhalen met humor geschreven.

2 *Mythen en staplichten* van **Alara Adilow**. Radicale poëzie. Geen verzen voor juffertjes en doetjes, eerder de stomp in de maag, het kenmerk van alle belangrijke, sterke poëzie. "Je hoeft maar een beetje van jezelf te missen / om uit elkaar te vallen." Rushdiaans van vorm (abundant, gulzig) en inhoud (van hier en van ginder en van nergens zijn, ook selse is een ander land).

3 "Ik moet toch een mens zijn die ik herken." (**Hans Andreus**, 'Sonnet 21', *De sonnetten van de kleine waanzin*, alken nog tweedehands verkrijgbaar.)
"Je kwam elke dag niet terug." (Uit *Wolf* van **Lara Taveirne)**

Mark Schaevers
Journalist en schrijver

1 **Salman Rushdie**, *Mex*. Een superieur antwoord op een poging tot moord.

2 **Arnon Grunberg** en **Thé Tjong-king**, *Zenpoot*: geestig, urgent en fraai geïllustreerd, dat's veel tegelijk.

3 "Succes hebben is de eerste stap naar succes gehad hebben." Uit **Dimitri Verhulst**, *Bechamel Mulo*.

Gaea Schoeters
Schrijver

1 Het overkomt me niet zo vaak dat boeken me zo weten te raken dat mijn analytische brein niet de kans krijgt over die emotie heen te ratelen. *Wolf* van **Lara Taveirne** lukte het wel. Het boek is een soort glas-inloodraam, dat de pijnlijke verschuiving toont tussen 'de wereld voor' en 'de wereld na'. En de breuklijnen daartussen dicht met bladgoud. Literaire kintsugi.

2 *Schaduwen van morgen* van **Noëlle Michel**. Omdat het haarscherp aantoonde hoe vreemd wij, de moderne mens, zijn van de natuur. En wat daarvan de pijnlijke consequenties zijn. Misschien snappen mensen in fictie wel wat ze in realiteit krampachtig blijven ontkenen. En, om dezelfde reden, *Aparigon* van **Colum McCann**. Omdat de brutale consequenties van een oorlog misschien ook pas grijpen als die fictie wordt, en we er in een boek minder van wegblijven dan in het journaal. Omdat literatuur ons wel nog raakt. En het geweld pas ophoudt als we met elkaar praten.

3 "BB, zei ik, wij zijn zwart. We worden zichtbaar als we op het punt staan de wet te overtreden." *De ziensers* van **Sulaiman Addonia** laat zich overigens in zijn geheel omschrijven als een prachtige mokerslag. En: "The only thing money cannot buy is poverty." Ook *The night alphabet* van **Joëlle Taylor** trefte vol in het gezicht. Beide boeken zijn tevens fascinerend als vormexperiment.

Kaat Schaubroek
Redacteur magazine

1 "Van jou houden was als een haven aanleggen voor water dat nog komen moest", schrijft **Lize Spit** in haar *Autobiografie van mijn lichaam*, waarin ze de moeizame relatie ontfaelt met haar moeder, en bij uitbreiding het tekort tussen ouders en kinderen, en de liefde ondanks alles. De troost van een boek dat zoveel omwoedt, en toch nooit natrapt: ik kan er alleen maar dan khaar voor zijn.

2 *Verhalen van de natuur*, onder redactie van **Hans Mulder**, verscheen bij de expo *De roep van de o'o* in het Allard Pierson in Amsterdam. Het is een prachtig uitgegeven ode aan de verdwijnende natuur, in twintig inleesbare verhalen, en met illustraties uit de natuurhistorische collecties van de Universiteit van Amsterdam. Voor goede vrienden (het is nogal duur) die geen bezwaar maken tegen boeken die ruimte inne men (je kunt er een boer mee van zijn paard slaan).

3 "All of the hormones that made me want to seem approachable so I could breed are gone and replaced by hormones that are fiercely protective of my autonomy and freedom." Uit *All fours* van **Miranda July**. In wat stilaan het jaar van de menopause is, nog een kleine hulde aan hoe wij in kracht toenemen.